

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
 dos. Zaur Məmmədov
"25" may 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 6004006- Marketing, 6004007- Menecment, 6004005- Maliyyə, 6004008- Mühəsibat, 6004002- Biznesin idarə edilməsi, 6004003- Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi, 6004004- İqtisadiyyat
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: İKT baza kompüter bilikləri (İkt-baza kompüter bilikləri fənn proqramı, Fənn proqramına ADAU-nun 2021 -ci il tarixli 425 sayılı əmri ilə nəşr hüququ (qrif) verilmişdir.)
Kodu: İPF-B06

Tədris ili: III tədris ili, 2026/2027

Semestr: V (payız)

Tədris yükü: 24 (14 saat müəhazirə, 10 saat seminar)

Təhsiləlmə forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı:

Mühazirə müəllimi: Nuruzadə Arzu Əli qızı

Seminar müəllimi: İsmaylova Ülviyyə Şahəddin qızı, Ələskərzadə Aysun Nicat qızı, Nuruzadə Arzu Əli qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri Füzuli 170 a, LDU-nun 1 saylı tədris binası

Məsləhət günləri və saati: V gün, saat 08³⁰:10⁰⁵

E-mail ünvanı: arzu.nuruzade96@gmail.com, ulviyye.ismailova1988@mail.ru, aleskerzade.aysun@gmail.com,

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas:

1. İnformasiya texnologiyalarının əsasları: dərslik / V. Ə. Qasımov, K. C. Əliyeva, E. Ə. Mustafayeva; Bakı Mühəndislik Universiteti.- Bakı: Elm, 2025.
2. İnformatika Vəsaiti/ V.B.Müslümov Ə.Ə.Əliyev S.B.Həbibullayev Y.B.Sərdərov Bakı 2022
3. İnformatikanın əsasları və informasiya texnologiyaları: mühazirə materialları və testlər/ Həsənov, V.I., Verdiyeva, G.Z., Əlizadə, M.N. Bakı: MSV Nəşr, 2022.
4. Umarova, Niyar Əvəz qızı. İKT - baza kompüter bilikləri: [İnformasiya və Kommunikasiya Texnologiyaları]: dərslik / Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası.- Bakı, 2021.-
5. İnformatikanın əsasları və informasiya texnologiyaları/Əlizadə, M., Həsənov, V., Verdiyeva, G. Bakı: 2022. 384 s.
6. Hüseynova, A.N., & Dəmirova, C.R. (2022). İnformasiya texnologiyalarının əsasları : dərs vəsaiti. Bakı: Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti 2022
7. Əzimov, F. (2017). İnformatika və kompüter texnologiyaları. Bakı: Elm və Təhsil.

8. Fundamentals of Information Technology /Roy, S., Daniel, C., & Agrawal, M... University of South Florida. 2023

9. Fundamentals of Information Technology /Radhakrishnan, N., & Dhina Suresh Anto Ramya . MJP Publisher. 2023

10. ONLINE RESURLAR- <https://www.microsoft.com>

Əlavə:

11. "İnformatika" Dərslik. S.Q. Kərimov, S.B. Həbibullayev, T.I. İbrahimzadə. Bakı 2011

12. "İnformatika" Ə.M. Salmanova, M.Ə. Abbasova, BAKI - 2015

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən digər fənninin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn iqtisadi yönümdə təhsil alan gələcək mütəxəssislərə müasir informasiya proseslərinin həyata keçirilməsində istifadə olunan üsul və vasitələr haqqında geniş məlumat verir, iqtisadi proseslərin ayrılmaz tərkib hissəsi olan yeni informasiya və Internet texnologiyaları üzrə müasir bilikləri aşılrayır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələr biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı:

Mühazirə: 14 saat; Seminar: 10 saat; Cəmi: 24 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Mühazirə	
1	Mövzu 1. İKT-baza kompüter bilikləri fənninin əsas anlayışları. İnformasiyanın ölçülməsi və hesablanması Plan: 1. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının mahiyyəti və fənninin predmeti 2. "İnformasiya" anlayışı və informatika 3. İnformasiyanın xassələri, informasiyanın formaları, növləri, təqdim olunma üsulları, informasiya prosesləri 4. İnformasiyanın miqdarının ölçü vahidləri və informasiyanın kodlaşdırılması 5. Mövqesiz və Mövqeli say sistemləri Mənbə: 1, 2, 4	2	
2	Mövzu 2. EHM-lərin arxitekturası və ümumi quruluşu və EHM-lərin nəsilləri. Müasir kompüterlərin texniki təminatı Plan: 1. Hesablama texnikasının inkişaf mərhələləri, EHM-lərin nəsilləri. 2. EHM-lərin arxitekturası və ümumi quruluşu. 3. Kompüterlərin təsnifatı. 4. Fərdi kompüterlər, onların əsas və əlavə qurğuları, yaddaş qurğuları və o qurğuların təyinatı. Mənbə: 1, 2, 4, 5	2	
3	Mövzu 3. Müasir kompüterlərin proqram təminatı. Əməliyyat sistemləri, Windows əməliyyat sisteminin işçi stolu, onun əsas elementləri. Plan 1. Proqram və proqram təminatı anlayışları. 2. Sistem, tətbiqi instrumental proqramlar onların növləri və təyinatı.	2	

	3. Əməliyyat sistemlərinin təsnifatı, sisteminin yüklənməsi və funksional imkanları, əməliyyat sistemləri ailəsi 4. Windows əməliyyat sisteminin işçi stolu, onun əsas elementləri, Windows əməliyyatlar sisteminin idarəetmə paneli. 5. Windows əməliyyat sisteminə fayl və qovluqlarla kataloqun yaradılması texnologiyası Mənbə: 1,2, 4,5		
4	Mövzu 4. MS Office proqram paketi. MS Word mətn prosessorunda sənədin işlənməsi, redaktə və formatlaşdırılma texnologiyaları. Elektron cədvəlin işlənməsi texnologiyası. MS Excel funksiyalardan istifadə qaydaları. Plan: 1. MS Office proqram paketi və MS Office-də inteqrasiya. 2. MS Word mətn prosessorunda pəncərə strukturu və lent tablaları, MS Word mətn prosessorun əsas obyektləri, mətnin yığılması. 3. Elektron cədvəllər. MS Excel cədvəl prosessorun əsas obyektləri 4. MS Exceldə funksiyalar və makrosların yaradılması, MS Exceldə Maliyyə funksiyalarından istifadə texnologiyası Mənbə: 1,2,5,10	2	
5	Mövzu 5. Elektron təqdimatın işlənməsi texnologiyası. MS Power Point təqdimat yaratma proqramının interfeysi. Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri (VBİS) və onun təşkili üsulları. Ms Access Plan: 1. Elektron təqdimat və onun işlənməsi texnologiyası. 2. MS Power Point təqdimat yaratma proqramının interfeysi və MS Power Point proqramında elektron təqdimat hazırlamaq və çap etmək. 3. Verilənlər bazasını idarəetmə sistemləri (VBİS) və onun təşkili 4. Ms Access - Verilənlər Bazasının İdarəetmə Sistemi Mənbə: 1,2,5,10	2	
6	Mövzu 6. Kompüter şəbəkələri. Şəbəkə texnologiyaları. İnternet və onun xidmətləri, web brauzerlər, internetdə axtarış sistemləri. Plan: 1. Kompüter şəbəkələri, onların təyinatı və təsnifatı, şəbəkə texnologiyaları. 2. İnternet, əsas anlayışları, xidmətləri və protokolları. 3. İnternetdə axtarış sistemləri, web brauzerlər. 4. E-mail yaradılması, sənədlərin E-poçt vasitəsilə göndərilməsi, qəbulu və kompüterə yüklənməsi. Mənbə: 1,2,3,5,	2	

7	Mövzu 7. Kompüter qrafikasının əsasları. Rastr,vektor və fraktal qrafikanın redaktorları və fayl tipləri. Plan: 1. Kompüter qrafikasının əsas anlayışları və növləri. 2. Rastr qrafikası, redaktorları və fayl tipləri. Rastr təsvirləri ilə işləmək üçün Adobe Photoshop, Photostyler, Corel Photo-Paint və s. proqramlardan istifadə 3. Vektor qrafikası, redaktorları və fayl tipləri. Vektor qrafik redaktorları. Vektor təsvirləri ilə işləmək üçün CorelDraw, Adobe Illustrator, Inkscape, Adobe FreeHand və s. Proqramlarından istifadə 4. Fraktal, üçölçülü qrafika, avtomatlaşdırılmış layihə sistemləri. Mənbə:1,2,5	2	
Cəmi:		14	

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Seminar	
1.	Mövzu 1. İKT-baza kompüter bilikləri fənninin əsas anlayışları.İnformasiyanın ölçülməsi və hesablanması	2	
2	Mövzu 2. . EHM-lərin arxitekturası və ümumi quruluşu və EHM-lərin nəsilləri. Müasir kompüterlərin texniki təminatı. Müasir kompüterlərin proqram təminatı. Əməliyyat sistemləri, Windows əməliyyat sisteminin işçi stolu, onun əsas elementləri.	2	
3	Mövzu 3. MS Office proqram paketi. MS Word mətn prosessorunda sənədin işlənilməsi, redaktə və formatlaşdırılma texnologiyaları. Elektron cədvəlin işlənilməsi texnologiyası. MS Excel funksiyalardan istifadə qaydaları.	2	
4	Mövzu 4. Elektron təqdimatın işlənilməsi texnologiyası. MS Power Point təqdimat yaratma proqramının interfeysi. Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri (VBİS) və onun təşkili üsulları. Ms Access	2	
5	Mövzu 5. Kompüter qrafikasının əsasları. Rastr,vektor və fraktal qrafikanın redaktorları və fayl tipləri.	2	
Cəmi:		10	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Fənni başa vuran tələbə kompüter və informasiya texnologiyaları sahəsində baza biliklərinə yiyələnir. O, kompüterin əsas hissələrini, proqram təminatını və əməliyyat sistemlərinin funksiyalarını anlayır, onları effektiv şəkildə istifadə edə bilər. Tələbə ofis proqramlarında mətn sənədləri, cədvəllər, qrafiklər və təqdimatlar hazırlaya, həmçinin internet və kommunikasiya vasitələrindən gündəlik və akademik məqsədlər üçün səmərəli istifadə edə bilər. Nəticədə, tələbə texniki və loqik düşünmə qabiliyyətini inkişaf etdirir, kompüter və İKT vasitələri ilə gündəlik və akademik işlərini səmərəli və təhlükəsiz şəkildə idarə edə bilər. Bu fənn tələbəni həm akademik, həm də peşəkar fəaliyyətlərdə informasiya texnologiyalarından etibarlı və məqsədəuyğun şəkildə istifadə etməyə hazırlayır.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar
- təqdimat və müzakirə, debat
- qrup qiymətləndirməsi;

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri

- FTN 1. İnformasiyanın alınması, saxlanması və emalının əsas üsul və vasitələrinə yiyələnmək, kompüterdən informasiyanın idarə edilməsi vasitəsi kimi istifadə bacarığına qlobal kompüter şəbəkələrində informasiya ilə işləmə qabiliyyətinə malik olmaq.
- FTN 2. Qoyulmuş məsələyə uyğun olaraq iqtisadi verilənlərin emalı üçün emal vasitələrini seçmə, hesablamanın nəticələrini təhlil etmə və alınmış nəticələri əsaslandırma bacarığına yiyələnmək.
- FTN 3. Daxili və xarici mənbələrdən istifadə edərək zəruri verilənləri toplama, təhlil etmə və analitik hesabat hazırlama bacarığına yiyələnmək.
- FTN 4. Analitik və tədqiqat məsələlərinin həlli üçün müasir texniki vasitələrdən və informasiya texnologiyalarından istifadə bacarığına malik olmaq.
- FTN 5. Kommunikativ məsələlərin həlli, Internetdə axtarış və arayış sistemləri vasitəsilə peşə əhəmiyyətli informasiyanın axtarışı və seçimi vasitələrindən və informasiya texnologiyalarından istifadə qabiliyyətinə malik olmaq.
- FTN 6. Təlim və özünü təlim proseslərində iştirak üçün İKT vasitələrindən istifadə imkanlarına malik olmaq.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium sualları (____.____.2026-cı il tarixlərində keçiriləcək):

1. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının mahiyyəti və fənninin predmeti
2. İnformasiyanın xassələri, informasiyanın formaları, növləri, təqdim olunma üsulları, informasiya prosesləri
3. İnformasiyanın miqdarının ölçü vahidləri və informasiyanın kodlaşdırılması
4. Mövqesiz və Mövqeli say sistemləri
5. Hesablama texnikasının inkişaf mərhələləri, EHM-lərin nəsilləri.
6. Kompüterlərin təsnifatı.
7. Fərdi kompüterlər, onların əsas və əlavə qurğuları, yaddaş qurğuları və o qurğuların təyinatı.
8. Sistem, tətbiqi instrumental proqramlar onların növləri və təyinatı.
9. Əməliyyat sistemlərinin təsnifatı, sisteminin yüklənməsi və funksional imkanları, əməliyyat sistemləri ailəsi
10. Windows əməliyyat sisteminin işçi stolu, onun əsas elementləri, Windows əməliyyatlar sisteminin idarəetmə paneli.

XVI. Fənnin imtahan sualları:

1. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının mahiyyəti və fənninin predmeti
2. "İnformasiya" anlayışı və informatika
3. İnformasiyanın xassələri, informasiyanın formaları, növləri, təqdim olunma üsulları, informasiya prosesləri
4. İnformasiyanın miqdarının ölçü vahidləri və informasiyanın kodlaşdırılması
5. Mövqesiz və Mövqeli say sistemləri

6. Hesablama texnikasının inkişaf mərhələləri, EHM-lərin nəsilləri.
7. EHM-lərin arxitekturası və ümumi quruluşu.
8. Kompüterlərin təsnifatı.
9. Fərdi kompüterlər, onların əsas və əlavə qurğuları, yaddaş qurğuları və o qurğuların təyinatı.
10. Proqram və proqram təminatı anlayışları.
11. Sistem, tətbiqi instrumental proqramlar onların növləri və təyinatı.
12. Əməliyyat sistemlərinin təsnifatı, sisteminin yüklənməsi və funksional imkanları, əməliyyat sistemləri ailəsi
13. Windows əməliyyat sisteminin işçi stolu, onun əsas elementləri, Windows əməliyyatlar sisteminin idarəetmə paneli.
14. Windows əməliyyat sisteminə fayl və qovluqlarla kataloqun yaradılması texnologiyası
15. MS Office proqram paketi və MS Office-də integrasiya.
16. MS Word mətn prosessorunda pəncərə strukturu və lent tablaları, MS Word mətn prosessorun əsas obyektləri, mətnin yığılması.
17. Elektron cədvəllər. MS Excel cədvəl prosessorun əsas obyektləri
18. MS Exceldə funksiyalar və makrosların yaradılması, MS Exceldə Maliyyə funksiyalarından istifadə texnologiyası
19. Elektron təqdimat və onun işlənilməsi texnologiyası.
20. MS Power Point təqdimat yaratma proqramının interfeysi və MS Power Point proqramında elektron təqdimat hazırlamaq və çap etmək.
21. Verilənlər bazasını idarəetmə sistemləri (VBIS) və onun təşkili
22. Ms Access - Verilənlər Bazasının idarəetmə Sistemi
23. Kompüter şəbəkələri, onların təyinatı və təsnifatı, şəbəkə texnologiyaları.
24. Internet, əsas anlayışları, xidmətləri və protokolları.
25. Internetdə axtarış sistemləri, web brauzerlər.
26. E-mail yaradılması, sənədlərin E-poçt vasitəsilə göndərilməsi, qəbulu və kompüterə yüklənməsi.
27. Kompüter qrafikasının əsas anlayışları və növləri.
28. Rastr qrafikası, redaktorları və fayl tipləri. Rastr təsvirləri ilə işləmək üçün Adobe Photoshop, Photostyler, Corel Photo-Paint və s. proqramlardan istifadə
29. Vektor qrafikası, redaktorları və fayl tipləri. Vektor qrafik redaktorları. Vektor təsvirləri ilə işləmək üçün CorelDraw, Adobe Illustrator, Inkscape, Adobe FreeHand və s. Proqramlarından istifadə
30. Fraktal, üçölçülü qrafika, avtomatlaşdırılmış layihə sistemləri.

"İKT-baza kompüter bilikləri" fənninin sillabusu 6004006- Marketing, 6004007- Menecment, 6004005- Maliyyə, 6004008- Mühasibat, 6004002- Biznesin idarə edilməsi, 6004003- Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi, 6004004- İqtisadiyyat ixtisaslarının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

«Texnologiya və texniki elmlər» kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (15.05.2026-cı il, protokol №09)

Kafedra müdiri:

Fənn müəllimi:

dos. R. F. Əliyev

m.A.Ə.Nuruzadə

m.Ü.Ş.İsmayılova

m.A.N.Ələskərzadə